

Mengselkeuze Grassen en Graslandbeheer

Inhoud

Mengselkeuze

- Diploïd tetraploïd
- Timothee
- Festulolium
- Rietzwenkgras
- Rietzwenkgras
- Kruiden
- Klaver
- Doorschietdatum

Graslandbeheer

- Doorzaaien grasland
- Onkruidbestrijding

Kenmerken grassoorten (tabel)

Diploïd of tetraploïd graszaad

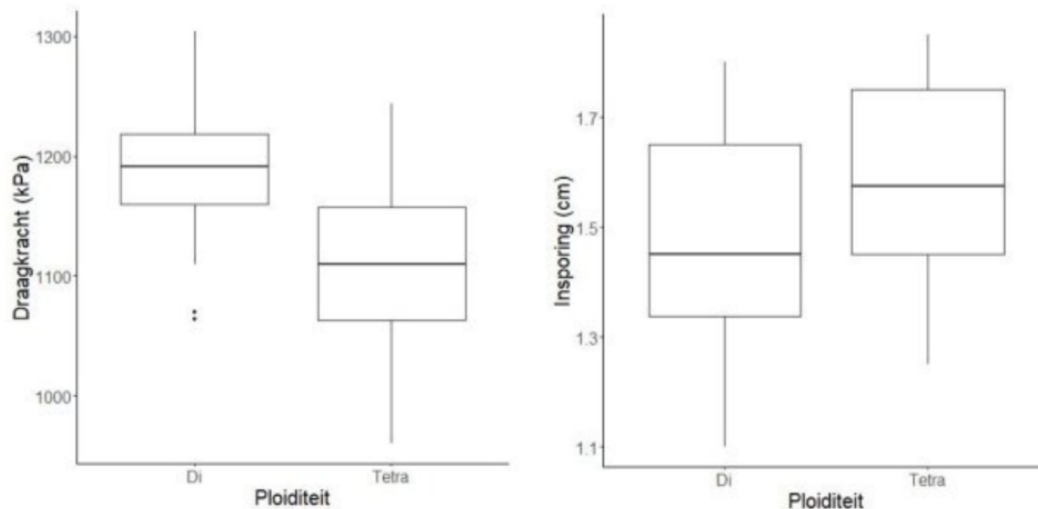
Tetraploïde rassen van Engels raaigras geven in vergelijking met diploïde rassen een vlotgroeiend, breedbladig, smakelijk gewas. De aantasting door ziekten is meestal wat minder. Door de iets open groeiwijze van tetraploïde rassen kan bij minder gunstige omstandigheden wat eerder vertrapping en rijshade optreden dan bij de goede diploïde rassen. Het drogestofgehalte is ongeveer 1-1,5% lager.

Voordelen diploïd

- dichtere zode
- betere draagkracht
- minder droogtegevoelig

Voordelen tetraploïd

- opener zode □ minder muf
- meer suikers □ smaak
- minder gevoelig voor kroonroest

Kroonroest

Kroonroest is een schimmelziekte op het blad van de grasplant en komt vooral voor vanaf augustus. De schimmelziekte is funest voor de opname van het gras en verstoort een goede penswerking. Bovendien besmet kroonroest de graskuil en verloopt de conservering trager.

Tabel 5 Invloed van kroonroestaantasting op de mate van afgrazen/weiderest (een hoog cijfer is gunstig, dus weinig aantasting en goed afgegrasd/weinig weiderest)

Waarderingscijfer Kroonroestaantasting	Aantal rassen	Waarderingscijfer voor mate afgrazen/weiderest
≥ 7,5	16	7,1
5,6-7,4	11	5,5
≤ 5,5	5	4,7

Bron: Mogelijkheden verbetering benutting najaarsgras in het veenweidegebied, oktober 2006

Timothee

Timothee is een zeer wintervaste grassoort en wordt gebruikt voor overblijvend grasland. Na een strenge winter of in een koud voorjaar kan grasland met veel timothee vaak het eerste worden beweid of gemaaid. Timothee kan goed tegen maaien, maar wat minder goed tegen beweiden. Timothee is zeer smakelijk, behalve in doorgeschoten toestand.

De zomerproductie laat, vooral bij droog weer, vaak te wensen over. De verteerbaarheid van de organische stof is – bij intensief gebruik – zeer goed en vergelijkbaar met die van Engels raaigras. Door verstengeling of veroudering kan de verteerbaarheid echter snel dalen.

Voordelen

- vroeg in voorjaar hoge opbrengst □ aantrekkelijk voor biologische bedrijven
- doet het goed op koude grond
- hoogste opbrengst onder maaiomstandigheden

n.b: door trage kieming niet geschikt om door te zaaien.

Festulolium

Festulolium is een kruising tussen de festucasoorten beemdlangbloem of rietzwenkgras enerzijds en de lolium-soorten Engels raaigras of Italiaans raaigras anderzijds. Er zijn kruisingen die meer de eigenschappen bevatten van Engels of Italiaans raaigras. Zoals een snelle vestiging, groei in het vroege voorjaar, een goede verteerbaarheid, een hoog suikergehalte en smakelijkheid. Dit zijn de lolium-types. En er zijn kruisingen die meer lijken op rietzwenkgras. Met een hoge drogestofopbrengst, een hoge koudetolerantie, wintervastheid, droogtetolerantie en een hoge standvastigheid. Dit zijn de festuca-types

Voordelen

- betere beworteling
- hoge opbrengst
- kunnen goed tegen droogte
- geschikt voor tijdelijk grasland

Nadelen

- minder geschikt voor beweiding
- kan niet tegen kort maaien

Rietzwenkgras

Rietzwenkgras heeft als eigenschap dat het in vergelijking met andere grassoorten veel dieper wortelt waardoor het vocht en voedingsstoffen uit diepere bodemlagen kan halen. Hierdoor geeft Rietzwenk ook extra stabiliteit in de grasmat. Rietzwenkgras heeft relatief hard en dik blad en is hierdoor een grof gras. Rietzwenkgras is zeer goed droogtetolerant, wintervast en kan betreding goed verdragen.

Voordelen

- diepe beworteling
- kan goed tegen droogte
- toepasbaar in blijvend grasland

Nadelen

- lagere voederwaarde
- minder geschikt voor beweiding

Kruiden

In de melkveehouderij is er een toenemende belangstelling voor kruiden. Kruiden spelen een rol in een natuurlijker en biodiverser grasland. Kruiden wortelen dieper dan Engels raaigras, daardoor zijn ze beter bestand tegen droogte en kunnen ze mineralen opnemen uit diepere grondlagen. Bovendien kunnen ze een bijdrage aan de voederwaarde en diergezondheid leveren. Doordat ze meer en andere mineralen opnemen kan de voederwaarde in brede zin verbeteren. De hogere gehalten aan vitaminen en andere secundaire metabolieten kunnen de gezondheid van het vee bevorderen. Sommige kruiden hebben een gunstig effect op de vetzuursamenstelling van de melk. Kruidenrijk grasland kan bovendien meer insecten en daardoor meer weidevogels aantrekken. De belangrijkste kruiden voor een productief grasland zijn rode en witte klaver, cichorei, karwij, smalle weegbree, duizendblad, rolklaver en wilde peen.

Voordelen

- kunnen goed tegen droogte
- diepe beworteling
- mineralenrijk

Dairy Kruidenmix 6 soorten bevat kruiden geschikt voor productief grasland

Dairy Kruidenmix 4 soorten is geschikt voor biologische telers (bio categorie 3 mengsel)

Klaver

Klaver is een vlinderbloemige. Vlinderbloemigen binden in samenwerking met rhizobium bacteriën stikstof uit de lucht. Witte klaver bindt tot 150 kilogram stikstof per hectare, rode klaver tot 350 kilogram per hectare. De stelregel is dat klaver per ton productie 25 kilogram stikstof in de grond achterlaat. Deze stikstof komt in de zomer en in het najaar ten goede aan het gras. In het algemeen worden de eerste en tweede snede met stikstof bemest waarna de volgende snedes groeien van de stikstof die door klaver is geproduceerd. Door de stikstofnalevering is een grasklaver perceel weinig gevoelig voor kroonroest in het najaar.

De verschillen tussen witte en rode klaver op een rij:

Witte klaver

- groeit op stolonen
- vooral geschikt voor beweiden
- opbrengst 10 – 12 ton ds/ha
- komt traag op gang in voorjaar
- kan goed tegen droogte
- standvastig

Rode klaver

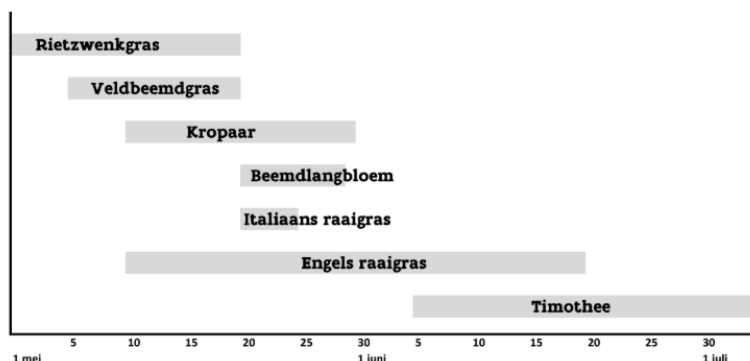
- groeit op penwortel
- geschikt voor maaien
- opbrengst 11 – 16 ton ds/ha
- voorjaarsgroei vrijwel gelijk met Engels raai
- kan goed tegen droogte
- verdwijnt na 3 tot 4 jaar
- holle stengel □ extra aandacht bij inkuilen

Doorschietdatum

De rassen van Engels raai gras worden op grond van hun doorschietdatum ingedeeld in laat doorschietend (voorheen weidetype), middentijds doorschietend (voorheen laat hooitype) en vroeg doorschietend (voorheen vroeg hooitype). Het verschil in doorschietdatum tussen vroeg en laat doorschietende rassen bedraagt gemiddeld ruim drie weken. De voorjaarsgroei van vroeg doorschietende rassen is duidelijk vlotter dan die van laat doorschietende rassen.

Nadeel van vroeg doorschietende rassen is de grotere kans op aarvorming in de eerste, maar vooral ook in de tweede snede. Hierdoor zal in deze periode vaker gemaaid moeten worden. Minder kans op stengelvorming maakt de graslandexploitatie gemakkelijker. Laat doorschietende rassen hebben weliswaar een tragere voorjaarsgroei maar de zomerproductie is meestal beter.

Aarvorming verschillende grassen:

Weidemengsels die bijna uitsluitend begraasd worden, zijn samengesteld uit tussen of late types van Engels raaigras, waarbij ervoor gezorgd moet worden dat de gebruikte rassen onderling niet te veel verschillen in datum van doorschieten. Dit laat een soepel graslandgebruik toe.

Graslandbeheer

Doorzaaien

Doorzaaien van blijvend grasland kan mogelijk het aandeel Engels raaigras verhogen en daarmee de levensduur van grasland verlengen. Doorzaaien kan het best uitgevoerd worden bij zo kort mogelijk gras, bijvoorbeeld direct na het maaien en de veldperiode.

Geschikt voor doorzaai:

- Engels Raaigras

Niet geschikt om door te zaaien:

- Timothee, Rietzwenk, Festulolium

Tips doorzaaien:

1. Krachtig eggen voorafgaande aan het doorzaaien verwijderd onkruid en dood organisch materiaal uit de zode. Hiermee wordt extra ruimte voor kiemplanten gecreëerd;
2. Zaai alleen door bij een vochtige (kneedbare) toplaag, een voldoende hoge temperatuur, en bij voorkeur bij verwachting van neerslag. Wordt aan deze voorwaarden niet voldaan, stel het doorzaaien dan uit;
3. Zaai niet meer door als de nachttemperatuur blijvend onder de 10 graden zakt;
4. Gebruik minimaal 15 kg goed kiemkrachtig zaad per ha, en zaai op een gemiddelde diepte van twee keer de zaadlengte. Meestal is dat 12-15 mm;
5. Zorg voor een correcte afstelling van de doorzaaimachine; zaai een teststrook en controleer de insnijding, de zaaidiepte, de zaadverdeling in de snede, en het sluiten van de sneden (bij gebruik van een Vredo);
6. Zorg voor een zo goed mogelijk contact tussen de zaden en de grond; rol desgewenst na met een Cambridgerol en zorg bij het gebruik van een Vredo ervoor dat de sneden zo veel mogelijk sluiten.

Onkruidbestrijding in de herfst

Ook dit jaar waren de groeiomstandigheden niet ideaal, waardoor bestaande onkruidplanten (met name de diepwortelende soorten) als paardenbloem en ridderzuring ruimte kregen om zich verder te ontwikkelen. Dit gaat ten koste van de opbrengst en voederwaarde van het gras. Door nu naast doorzaaien aandacht te besteden aan een goede onkruidbestrijding wordt er een goede start gemaakt voor 2021 en leg je als loonwerker de basis voor een goede opbrengst van de eerste grassnede.

Wat levert het op?

Zonder onkruidbestrijding zijn de opbrengst en voederwaarde volgend jaar lager. Voor de drogestofopbrengst kan dat 10 à 20 % zijn en de voederwaarde kan 20 tot 50 VEM/kg DS lager zijn. Ook de hoeveelheid eiwit en structuur in het gras daalt. Deze schade voorkomen levert al snel €400,- per hectare op. Een goed uitgevoerde onkruidbestrijding heeft ook effect op de kwaliteit van de zode op langere termijn.

Herfst of voorjaar?

Onkruid kan het best dit najaar worden bestreden. Het gras heeft dan de kans om de open plekken voor de winter weer op te vullen, al dan niet met inzet van doorzaai. Wacht je met bestrijden tot het voorjaar, dan geeft dat opbrengstderving bij de eerste snede.

Het juiste spuitmoment

Voor het beste effect van een chemische onkruidbestrijding zijn de volgende punten van belang:

- Onkruidplanten moeten voldoende blad hebben en in de groei zijn. Vaak is dat ongeveer 3 weken na maaien of beweiden.
- Groeizaam weer, temperatuur, luchtvochtigheid en licht
- Spuit op een droog gewas en als het minimaal 1-2 uur droog blijft. Het zorgt voor een betere opname van de werkzame stoffen.

Wiedeggen gras in de herfst

Het eggen van blijvend grasland in het najaar resulteert in een 10% hogere opbrengst van de eerste snede in het voorjaar. Dat blijkt uit lopend veldonderzoek. Dit komt omdat met het wiedeggen slechte grassen als ruwbeemd worden verwijderd, de viltlaag wordt losgetrokken en daarmee goede grassen meer ruimte krijgen.